

УДК 657.1.012
JEL M41

ВПЛИВ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ НА ТРАНСФОРМАЦІЇ В ОРГАНІЗАЦІЇ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ТА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

З. Мирончук, к. е. н.

ORCID ID: 0000-0002-7044-6695

Н. Ціцька, к. е. н.

ORCID ID: 0000-0003-4413-074X

Р. Андрушко, к. е. н.

ORCID ID: 0000-0003-1235-4511

О. Малецька, к. е. н.

ORCID ID: 0000-0003-3123-9500

Львівський національний університет природокористування

<https://doi.org/10.31734/economics2023.30.050>

Мирончук З., Ціцька Н., Андрушко Р., Малецька О. Вплив діджиталізації на трансформації в організації бізнес-процесів та бухгалтерського обліку

Розглянуто визначення етапів бізнес-процесів цифровізації, формування напрямів цифровізації бухгалтерського обліку, ідентифікацію можливостей і загроз, дослідження сучасних тенденцій, переваг та недоліків оцифрування; визначення особливості впровадження цифрових технологій; формування напрямів і проблем оцифрування бухгалтерського обліку. Дослідження цифровізації бухгалтерського обліку в контексті цифровізації бізнес-процесів є актуальною проблемою сьогодення.

Обґрунтовано сучасні тенденції, переваги та недоліки цифровізації економічних процесів та основні напрями цифровізації бухгалтерського обліку бізнес-процесів. Отримані результати можуть бути використані керівниками підприємств для створення процесу цифровізації та визначення подальших напрямів цифровізації бухгалтерського обліку. Узагальнено низку аспектів трансформації системи бухгалтерського обліку, основними з яких є автоматизація рутинних процесів, діджиталізація бухгалтерського обліку, використання штучного інтелекту та хмарних технологій, використання яких у бізнес-процесах дає змогу зменшити ймовірність помилок і забезпечити більшу швидкість виконання завдань.

Досліджено, наскільки активно компанії використовують цифрові технології та інноваційні рішення у своїх бухгалтерських процесах, вплив діджиталізації на ефективність і точність бухгалтерського обліку, як цифрові рішення допомагають уникати помилок, зменшують час обробки та сприяють швидшому доступу до фінансової інформації. Проаналізувавши дані застосування технологій діджиталізації, обґрунтовано покращання аналітичних можливостей компаній у галузі бухгалтерського обліку, прогнозування та висвітлення ключових фінансових показників, які впливають на прийняття рішень.

Розроблено анкету, спрямовану на збір даних для компаній, щоб з'ясувати використання цифрових технологій у бухгалтерських процесах.

Ключові слова: діджиталізація бізнес-процесів, бухгалтерський облік, цифровізація, хмарні технології, штучний інтелект, професія бухгалтер, автоматизація обліку.

Myronchuk Z., Tsitska N., Andrushko R., Maletska O. Impact of digitalization on transformations in business processes and accounting

The article studies stages in the business processes of digitalization, formation of directions for accounting digitalization, identification of opportunities and threats, as well as current trends, advantages and disadvantages of digitization. It also defines peculiarities of implementing digital technologies as well as formation of directions and issues in accounting digitalization. The research on digitization of accounting in the context of business process digitalization is a relevant and contemporary problem.

Modern trends, advantages and disadvantages of digitizing economic processes, as well as the main directions of accounting digitalization in business processes are substantiated in the work. The obtained results can be used by enterprise managers to create a digitalization process and determine further directions for accounting digitalization. Several aspects of transforming the accounting system are summarized, including the automation of routine processes, digitalization of accounting, use of artificial intelligence and cloud technologies. These technologies, when applied in business processes, reduce the probability of errors and ensure faster task completion.

The article investigates the extent to which companies use digital technologies and innovative solutions in their accounting processes, the impact of digitalization on the efficiency and accuracy of accounting, and how digital solutions help avoid errors, reduce processing time, and facilitate faster access to financial information. By analyzing the data on application of digitalization technologies, the researchers substantiate the improved analytical capabilities of companies in the field of accounting, forecasting, and highlighting key financial indicators which influence their decision making.

A questionnaire aimed to collect data for companies on the issues of digital technology use in accounting processes has been developed.

Key words: digitalization of business processes, accounting, digitization, cloud technologies, artificial intelligence, accountant profession, automation of accounting.

Постановка проблеми. У сучасному світі, що характеризується швидким розвитком технологій, діджиталізація бізнес-процесів стала необхідністю для компаній, що бажають залишитися конкурентоспроможними. У рамках цього процесу однією з найважливіших галузей для перетворення є система бухгалтерського обліку. Трансформація цієї системи в умовах розвитку діджиталізації бізнес-процесів має на меті поліпшення ефективності, точності та швидкості обробки фінансової інформації.

Сьогодні в Україні ще немає повноцінної системи регулювання бухгалтерського обліку, яка б відповідала вимогам глобальної цифрової економіки. Існують розбіжності між різними законодавчими та нормативними актами, а також недостатні стандарти бухгалтерського обліку, які регулюють використання цифрових технологій у фінансовому обліку.

У цьому контексті для України надзвичайно важливою є науково-дослідна діяльність, спрямована на розробку та впровадження нових стандартів бухгалтерського обліку, які враховують особливості цифрової економіки й забезпечують уніфікованість і порівнянність фінансової звітності. Вони сприятимуть створенню сталої та надійної системи обліку та звітності, яка сприятиме економічному розвитку та відновленню країни. Розробка та впровадження нових стандартів бухгалтерського обліку, які враховуватимуть особливості цифрової економіки, надзвичайно важливі для забезпечення достовірної й порівнянної фінансової звітності. Дослідження та розробки в цій сфері мають вирішальне значення для подальшого розвитку бухгалтерського обліку та звітності в контексті цифрової трансформації.

Крім того, важливою є уніфікація і стандартизація фінансової звітності на державному рівні, що сприятиме гармонізації підходів та спрощенню процесів обліку й звітності. Україна, як країна, яка активно розвиває цифрову індустрію та зіштовхується з викликами після російської збройної агресії, також потребує створення відповідної системи регулювання бухгалтерського

обліку, яка враховуватиме особливості цифрової економіки та сприятиме відновленню держави. Розробка національних стандартів і впровадження новітніх засобів автоматизації системи бухгалтерського обліку є важливим завданням забезпечення ефективного функціонування економіки та досягнення сталого розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Багато науковців проводили дослідження впливу передових технологій на бухгалтерський облік, це, зокрема, зарубіжні вчені А. Ф. Borthick, М. W. Clark [9], які у своїй статті досліджують вплив хмарних обчислень на професію бухгалтера. Вони розглядають переваги та виклики, пов'язані з впровадженням хмарних технологій у бухгалтерські процеси, і аналізують вплив цих технологій на точність, доступність та ефективність обліку.

Вчені Y. Kwon, C. Liu [11] досліджували вплив штучного інтелекту на аудиторські процеси. Вони описують, як штучний інтелект може поліпшити аудиторські процедури, забезпечити аналітичну підтримку й допомогти виявляти аномалії у фінансовій звітності.

Такі науковці, як L. Mainetti, V. Mighali, L. Patrono, P. Rametta [8], у своїх дослідженнях розглядають використання розподіленого реєстру (блокчейн) у бухгалтерському обліку та аудиті, проводять аналіз різних технологій використання блокчейну, включаючи впровадження смарт-контрактів, підтвердження автентичності фінансових трансакцій та забезпечення довіри.

Науковий інтерес у контексті цифровізації систем бухгалтерського обліку відображено також у публікаціях вітчизняних вчених, таких як Т. Г. Бурденюк, Т. В. Бруханський, Н. Ю. Давидюк, В. А. Єршова, К. А. Кулик, П. О. Куцик, С. Ф. Легенчук, О. В. Литвинов, В. Я. Мужевич, Г. Панасюк, М. С. Пушкар, Н. М. Хорунжак, Л. В. Чижевська та ін.

Постановка завдання. Наше завдання – дослідити тенденції впливу діджиталізації на управління підприємством, розкрити стан автоматизації обліку та його управлінського сегмента, а

також розглянути подальші перспективи розвитку обліку в умовах діджиталізації бізнес-процесів; розкрити сутність і тенденції процесів діджиталізації; обґрунтувати пропозиції щодо зміни пріоритетів у веденні бухгалтерського обліку та необхідності використання сучасних методів у діяльності суб'єктів господарювання; при дослідженні впливу діджиталізації на трансформації в організації бухгалтерського обліку охарактеризувати корисність використання інформаційних систем та спеціалізованого програмного забезпечення за сучасних тенденцій розвитку діджиталізації бізнес-процесів.

Виклад основного матеріалу. Слово «діджиталізація» походить з англійської мови та означає проникнення цифрових технологій у всі сфери суспільного життя. Точний переклад з англійської мови означає «оцифрування».

У широкому значенні діджиталізація, на думку О. Ю. Гусевої [1], означає перетворення інформації у цифрову форму. Однак, використовуючи цей підхід, можна ототожнити «діджиталізацію» та «автоматизацію», проте ці поняття різні. Найсуттєвіша різниця між діджиталізацією та автоматизацією полягає в тому, що автоматизація може бути частковою або поступово змінювати існуючий устрій державних послуг, бізнес-послуг та інших сфер суспільної діяльності, а діджиталізація пов'язана зі зміною підходу до самого бізнесу, держави та суспільного життя загалом.

На думку О. Литвинова [2], «діджиталізація – це явище, що спричиняє послідовні трансформації соціокультурного коду, об'єднані загальним вектором розвитку». Дослідник пов'язує діджиталізацію із соціальною комунікацією та аналізує, з огляду на це, зміну соціальних інститутів та подальшу зміну розвитку людства.

Для забезпечення законності та ефективності діджиталізаційних процесів підприємств використовують низку прийнятих в Україні законів. Ці закони встановлюють правовий фреймворк для розвитку діджиталізації економіки та обліку в Україні, сприяючи впровадженню новітніх технологій і практик у цих сферах.

Зокрема, це Закон України «Про електронний документообіг» [5] – цей закон встановлює правові засади використання електронних документів у бізнес-процесах та регулює їх обіг. Він

сприяє переходу від паперової до електронної форми документів, що забезпечує ефективність та зручність управління документами.

Закон України «Про електронну комерцію» [6] визначає правові засади здійснення електронної комерції, включаючи правила електронних торгів, електронних платежів та захисту прав споживачів. Він створює правову базу для розвитку електронної торгівлі та сприяє діджиталізації економіки.

Закон України «Про захист персональних даних» [7] встановлює правила та принципи збору, зберігання, використання, захисту персональних даних. Він регулює обробку персональних даних в електронному вигляді та встановлює вимоги щодо конфіденційності та безпеки таких даних.

Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [4] визначає основні принципи, правила та процедури бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності в Україні. Він регулює ведення бухгалтерського обліку в електронному вигляді та вимагає дотримання вимог щодо збереження та передачі фінансової інформації.

У світі виділяють два основні напрями діджиталізації, а саме підвищення продуктивності і створення в майбутньому абсолютно оцифрованих підприємств (рис. 1). Використання нових технологій у бізнесі знижує загальні витрати, внаслідок чого збільшується прибуток. Саме завдяки оцифруванню підприємства усвідомлюють, що здатні удосконалюватися у своїй галузі. Таким чином, потрібно менше зусиль й затрат, оскільки діджиталізація допомагає подолати деякі бар'єри і легше перейти на новий рівень управління підприємством. Саме завдяки оцифруванню ведення бізнесу зазнає кардинальних змін у кращий бік. Нині багато компаній мають змогу вибитися в лідери з мінімальними витратами, всього лише за допомогою діджиталізації виробництва.

Другим напрямом діджиталізації є «цифрові підприємства», які створюються завдяки хмарним технологіям і існують на основі віддаленої роботи. В економіці стає все важче вижити, якщо компанія не є «цифровим бізнесом». Саме тому все більше і більше підприємств звертаються до хмарних сервісів.

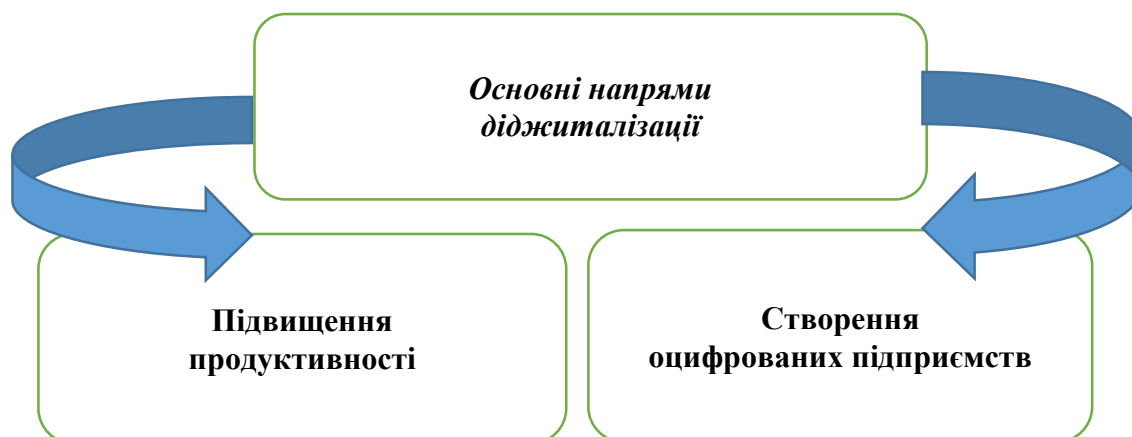

Рис. 1. Основні напрями діджиталізації [10]

Розглядаючи використання діджиталізації на рівні державного управління, можна побачити, що це веде до скорочення державних витрат на утримання державних службовців та зниження рівня корупції в державі.

Перші кроки до процесів діджиталізації (цифровізації) вже зроблено. Про це свідчать діджиталізація роботи державних служб, контроль за державними фінансами, електронні аукціони, онлайн-послуги. Зараз понад 100 онлайн-послуг дають змогу отримання якісного сервісу без втручання людини. З 2019 р. 76 % органів виконавчої влади розміщують дані на Єдиному державному вебпорталі відкритих даних data.gov.ua; впроваджено понад 120 загальнодержавних е-послуг та 10 тис. онлайн зареєстрованих підприємств. Щорічне зростання ІТ-сфери зафіксовано на рівні 22 % [3].

Необхідність у діджиталізації зумовлюється ще й прагненням до постійного підвищення рівня своєї конкурентоспроможності, що, своєю чергою, є передумовою виживання та розвитку бізнес-організацій в умовах розвитку економіки. Саме діджиталізація забезпечує підприємствам такі конкурентні переваги, як надання додаткової цінності товару через якісний сервіс; високий рівень зв'язку з клієнтами та цільовою аудиторією; підвищення іміджу компанії за допомогою швидкої комунікації з клієнтами; зниження ціни за допомогою автоматизації процесів та оцифрування бізнес-процесів; прозорість внутрішніх та зовнішніх процесів підприємства; підвищення лояльності клієнтів до компанії.

Надзвичайно важливим процесом є використання діджиталізації в організації обліку. «Діджиталізація обліку» спрямована на формування необхідних теоретичних знань і практич-

них навичок у галузі функціонування та використання комп'ютерних систем і технологій та можливостей їх використання в бухгалтерському обліку для діджиталізації облікових функцій.

Окрім того, пандемія COVID-19 і російська агресія задали певних трендів у розвитку бізнесу, одним з яких є віддалена робота працівників, що стало масовим явищем. І саме бухгалтерський облік є однією з тих сфер діяльності, в якій за умов діджиталізації вдалося досягти прогресу в цей непростий період.

У процесі дослідження стану та перспектив розвитку діджиталізації бухгалтерського обліку в Україні було проведено опитування 76 великих і середніх підприємств (чисельність працівників від 50 до 1000 осіб, серед яких 26 % займаються сільським господарством, 22 % – торгівлею, 13 % – фармацевтикою, 18 % належать до бюджетної сфери та всі інші – представники різного типу бізнесу), що дало змогу зробити такі висновки: бухгалтерський облік більш цифровізований, ніж інші бізнес-процеси завдяки автоматизації проведення платежів та подання звітності. Як видно з рис. 2, поширене використання Excel-таблиць свідчить, що все ще вагома частина бухгалтерського обліку повністю не автоматизована, а отже, є перспективи для подальшої його діджиталізації. Впровадження цифрових технологій у бухгалтерський облік в середньому становить (у розрізі ділянок впровадження) 43,4 % [3].

Діджитал-облік також дозволяє отримувати консультації в режимі реального часу. Усе більше й більше фахівців з бухгалтерського обліку відмовляються від консультацій спеціалістів податкової служби й використовують можливості для надання порад підприємцям консалтинговими компаніями в режимі реального часу.

Рис. 2. Стан впровадження діджиталізації в бухгалтерський облік підприємств України (% від загальної кількості підприємств)

На основі проведених досліджень нами узагальнено і охарактеризовано основні аспекти, які мають вплив на трансформацію і запровадження діджиталізації обліку бізнес-процесів (див. табл.).

Таблиця

Узагальнення даних щодо впливу на організацію і запровадження діджиталізації обліку бізнес-процесів

Основні аспекти впливу діджиталізації на облік бізнес-процесів	Ознаки зазначених аспектів та їх характеристика
1	2
1. Діджиталізація в бухгалтерському обліку	
1.1. Визначення діджиталізації в контексті бухгалтерського обліку.	Діджиталізація в бухгалтерському обліку належить до процесу перетворення традиційних облікових процедур та робочих методів у цифрову форму. Це передбачає впровадження технологій, програмного забезпечення та інноваційних рішень, які дозволяють автоматизувати та оптимізувати роботу бухгалтерських відділів і забезпечити зручний доступ до фінансової інформації.
1.2. Основні складові діджиталізації бухгалтерського обліку: автоматизація, хмарні рішення, аналітика даних, штучний інтелект та інші інноваційні рішення.	Основні складові діджиталізації бухгалтерського обліку: автоматизація, хмарні рішення, аналітика даних, штучний інтелект та інші інноваційні рішення. Основні складові діджиталізації в бухгалтерському обліку охоплюють: <ul style="list-style-type: none"> ➤ автоматизацію процесів, що передбачає використання роботизованих систем та автоматичних робочих процесів для забезпечення швидкості, точності та ефективності роботи; ➤ використання хмарних рішень, які дозволяють зберігати та обробляти фінансову інформацію на віддалених серверах, забезпечуючи доступ до неї з будь-якого пристрою та місця; ➤ аналітику даних, що передбачає використання інструментів та алгоритмів для аналізу великого обсягу фінансових даних, виявлення трендів, прогнозування та прийняття обґрунтованих рішень; ➤ використання штучного інтелекту, який дозволяє системам бухгалтерського обліку виконувати складні завдання, розпізнавати шаблони, прогнозувати результати та автоматизувати рутинні процеси.

Продовження табл.

1	2
1.3. Переваги та виклики, пов'язані з впровадженням діджиталізації в бухгалтерський облік.	<p>Впровадження діджиталізації в бухгалтерський облік має низку переваг, включаючи:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ збільшення ефективності й точності облікових процесів через автоматизацію та оптимізацію роботи; ✓ зниження ризиків помилок та зловживань через автоматичні перевірки та контроль; ✓ покращання доступності та швидкості обробки фінансової інформації через використання хмарних рішень; ✓ можливість проведення детального аналізу даних та отримання цінних інсайтів для прийняття стратегічних рішень. <p>Однак впровадження діджиталізації також ставить перед організаціями виклики, які потребують уваги:</p> <ul style="list-style-type: none"> • забезпечення кібербезпеки та захисту даних у зв'язку зі збільшеною кількістю цифрової інформації та залежністю від технологій; • необхідність навчання та підготовки персоналу для роботи з новими технологіями та інструментами; • потреба у визначенні стратегії та плану впровадження діджиталізації, адаптованої до потреб та можливостей організації.
2. Трансформації в організації бухгалтерського обліку через діджиталізацію	
2.1. Зміна ролі бухгалтера та вигоди до професійних навичок.	Завдяки діджиталізації в бухгалтерському обліку змінюється роль самого бухгалтера. Раніше бухгалтерія була переважно виконавчою функцією, зорієнтованою на збір і обробку даних. Тепер, з автоматизацією багатьох рутинних завдань, бухгалтер може стати стратегічним партнером в ухваленні рішень для організації. Важливими професійними навичками для бухгалтера стають розуміння технологій, аналітика даних, здатність взаємодіяти з розробниками програмного забезпечення та ефективно використовувати цифрові інструменти для аналізу та звітності.
2.2. Автоматизація рутинних задач та оптимізація робочих процесів.	Діджиталізація дозволяє автоматизувати рутинні бухгалтерські завдання, такі як реєстрація трансакцій, обробка платежів, розрахунки податків та інші розповсюджені процеси. Автоматизація допомагає знизити кількість помилок, що можуть виникнути при ручному введенні даних, та підвищити ефективність бухгалтерського обліку. Крім того, цифрові інструменти можуть оптимізувати робочі процеси та покращити координацію між різними відділами організації.
2.3. Покращання якості та точності бухгалтерського обліку.	Діджиталізація дозволяє збирати, аналізувати та зберігати величезний обсяг фінансових даних. Завдяки цьому бухгалтери мають змогу здійснювати більш детальний і точний аналіз фінансових показників організації. Аналітичні інструменти дозволяють виявляти тренди, прогнозувати результати та знаходити можливості для покращання фінансових процесів. Покращена якість і точність бухгалтерського обліку сприяють ухваленню кращих управлінських рішень.
2.4. Забезпечення швидкого та зручного доступу до фінансової інформації.	Завдяки діджиталізації фінансова інформація стає більш доступною та зручною для використання. Хмарні рішення та цифрові платформи дозволяють бухгалтерам зберігати та обмінюватись даними в режимі реального часу. Це спрощує спілкування з іншими відділами організації, клієнтами та зовнішніми стейкхолдерами. Крім того, забезпечення швидкого доступу до фінансової інформації дозволяє бухгалтерам ефективно реагувати на зміни, проводити аналіз і звітність у реальному часі.

Продовження табл.

1	2
2.5. Вплив діджиталізації на ухвалення управлінських рішень.	Діджиталізація впливає на прийняття управлінських рішень наданням більш детальної й точної фінансової інформації. Аналітичні інструменти та алгоритми штучного інтелекту допомагають проводити прогнозування, моделювання сценаріїв та виявляти ключові тренди і залежності. Це дає змогу управлінцям зробити більш обґрунтовані та стратегічні рішення для підтримки фінансової стійкості та зростання організації.
3. Стан та перспективи розвитку діджиталізації в організації бухгалтерського обліку	
3.1. Аналіз сучасного стану діджиталізації в бухгалтерському обліку.	На сьогодні діджиталізація в бухгалтерському обліку вже має помітний вплив на підприємства. Багато компаній впроваджує цифрові технології для автоматизації рутинних процесів, використання хмарних рішень для зберігання та обробки даних, аналізу даних за допомогою інструментів штучного інтелекту та розробки нових інноваційних рішень. Це дозволяє покращити ефективність і точність бухгалтерського обліку, забезпечити швидкий доступ до фінансової інформації та підвищити рівень аналітики і звітності.
3.2. Тенденції та напрями розвитку діджиталізації.	На майбутній розвиток діджиталізації в бухгалтерському обліку прогнозується ширше застосування інноваційних технологій. Однією з ключових тенденцій є зростання використання штучного інтелекту, машинного навчання та аналізу даних для автоматизації процесів бухгалтерського обліку та прогнозування фінансових результатів. Також очікується зростання використання хмарних технологій для зберігання та обробки даних, що забезпечує більшу доступність і мобільність інформації.
3.3. Виклики та перешкоди на шляху розвитку діджиталізації.	Розвиток діджиталізації в бухгалтерському обліку також зіштовхується з викликами та перешкодами. Однією з них є зміна в ролі бухгалтера та необхідність володіння новими навичками, такими як аналітика даних та використання інноваційних інструментів. Також існує проблема забезпечення кібербезпеки та захисту фінансових даних в умовах зростаючої кількості цифрових загроз. Важливим викликом є й вирішення питань щодо правового та регуляторного середовища, зокрема забезпечення відповідності до вимог законодавства щодо зберігання та обробки фінансової інформації.
3.4. Роль урядових органів та регуляторів у сприянні розвитку діджиталізації.	Урядові органи та регулятори відіграють важливу роль у сприянні розвитку діджиталізації в організаціях бухгалтерського обліку. Вони повинні розробляти та впроваджувати ефективну політику, стимулювати інвестиції в цифрові технології, забезпечувати правову основу для безпечного та ефективного впровадження цифрових інновацій. Також їхня роль полягає в створенні стандартів, регуляцій та норм, які забезпечують сумісність і взаємодію між різними системами бухгалтерського обліку, а також захист конфіденційності та цілісності фінансових даних.
4. Вплив діджиталізації на організацію бухгалтерського обліку	
4.1. Впровадження хмарних рішень та зберігання даних у хмарі.	Впровадження хмарних рішень є одним з ключових аспектів діджиталізації в організаціях бухгалтерського обліку. Хмарні технології дозволяють зберігати, обробляти та надавати доступ до фінансової інформації через Інтернет. Це забезпечує більшу мобільність та гнучкість у роботі, оскільки дані можна отримати з будь-якого пристрою та в будь-який час. Крім того, використання хмарних рішень зменшує потребу у власних серверних просторах та інфраструктурі, що може знизити витрати на обслуговування та підтримку.

Продовження табл.

1	2
4.2. Використання штучного інтелекту в процесах обробки та аналізу фінансової інформації.	Штучний інтелект (ШІ) відіграє значну роль у покращанні ефективності й точності процесів обробки та аналізу фінансової інформації. Завдяки ШІ можливо автоматизувати складні рутинні завдання, такі як класифікація та обробка великих обсягів даних, розпізнавання тексту, прогнозування фінансових показників та виявлення аномалій. Використання алгоритмів машинного навчання та нейронних мереж дозволяє отримувати більш точні та швидкі результати, а також виявляти складні взаємозв'язки у фінансових даних, що допомагає ухвалювати кращі управлінські рішення.
4.3. Впровадження автоматизованих систем бухгалтерського обліку та електронних звітів.	Впровадження автоматизованих систем бухгалтерського обліку є важливим етапом у процесі діджиталізації. Ці системи дозволяють автоматизувати багато рутинних задач, таких як реєстрація операцій, складання звітності, облік податків та операцій з грошима. Вони забезпечують швидку й точну обробку фінансової інформації, спрощують процес аудиту та забезпечують дотримання вимог законодавства. Крім того, електронні звіти спрощують взаємодію з податковими органами та іншими сторонами, оскільки дозволяють швидко та безпосередньо надсилати необхідну інформацію.
4.4. Використання блокчейн-технологій для забезпечення безпеки та надійності даних.	Блокчейн-технологія може використовуватись для забезпечення безпеки та надійності фінансових даних в організаціях бухгалтерського обліку. Блокчейн – це розподілена система зберігання та передачі інформації, яка гарантує безпеку та недоступність для змін даних, збережених у блоках. За допомогою блокчейн-технології можна створити безпечний журнал транзакцій, який не піддається фальсифікації та зміні. Це сприяє покращанню довіри до фінансової інформації та забезпечує її надійність. Крім того, блокчейн дає змогу знизити ризик шахрайства та підробки даних, що є особливо важливим у бухгалтерському обліку.

Доцільно сформулювати методи, які використовують сучасні бухгалтери, переходячи на цифрові технології.

Розроблена нами анкета (представлена нижче) допоможе краще зрозуміти стан та перспективи розвитку цифрових технологій бухгалтерського обліку бізнес-процесів.

1. Загальна інформація про компанію:

- Назва компанії _____
- Галузь діяльності _____
- Рівень доходів та чисельність персоналу _____

2. Використання цифрових технологій у бухгалтерських процесах:

- Чи використовує ваша компанія цифрові технології в бухгалтерських процесах? _____
- Які конкретно цифрові технології використовуються (наприклад, автоматизація, хмарні рішення, аналітика даних, штучний інтелект тощо)? _____
- Які були основні причини для впровадження цих технологій? _____

3. Рівень використання та впровадження:

- Як часто використовуються цифрові технології у бухгалтерських процесах (щоденно, щотижня, _____ щомісяця)? _____
 - Які аспекти бухгалтерських процесів були автоматизовані або цифровізовані? _____
 - Які перешкоди або виклики виникали під час впровадження цифрових технологій? _____
- ### 4. Результати та ефективність:
- Як використання цифрових технологій вплинуло на результативність бухгалтерських процесів (наприклад, зменшення часу, збільшення точності, зниження витрат)? _____
 - Які були основні переваги та користь від використання цифрових технологій? _____
 - Чи сприяло використання цифрових технологій покращанню прийняття рішень? _____
- ### 5. Майбутні перспективи:
- Які плани в компанії щодо розвитку використання цифрових технологій у бухгалтерських процесах? _____

- Які потенційні виклики або перешкоди очікується зустріти при подальшому впровадженні цифрових технологій?

6. Додаткові коментарі:

Ви маєте якісь додаткові зауваження або коментарі щодо використання цифрових технологій у бухгалтерських процесах? _____

Висновки. Отже, в умовах нанотехнологій для підтримки конкурентоспроможності підприємства необхідно не боятися використовувати можливості діджиталізації за всіма можливими напрямками та формами, зокрема і в організації обліку.

Діджиталізація бухгалтерського обліку та його інтеграція в інформаційну систему компанії – вимога сучасної цифрової епохи. Інформаційна система спрямована на підвищення ефективності діяльності компанії, посилення її конкурентоспроможності та перетворення бухгалтерського обліку в мистецтво, яке «забезпечує успіх» компанії.

А ще умовами для розвитку діджиталізації організації бухгалтерського обліку є залучення висококваліфікованих фахівців у цій галузі, розвиток аутсорсингових відносин, фрілансерства, використання хмарних технологій.

Використання хмарних технологій допоможе сконцентрувати технічні обчислювальні ресурси, ІТ-фахівців та програмне забезпечення у загальній хмарі, а це, своєю чергою, дасть змогу зекономити кошти та підвищити прозорість обліку, зменшити трудомісткість формування звітності суб'єктів господарювання та контрольних заходів.

Бібліографічний список

1. Гусева О. Ю., Легомінова С. В. Цифровізація – як інструмент покращення бізнес-процесів, їх оптимі-

зації. *Економіка. Управління. Бізнес.* 2018. № 1 (23). С. 33–39.

2. Литвинов О. М. Цифровізація на порозі цифрового Дахау. *Держава та злочинність. Нові виклики у постмодерністській епосі.* Харків, 2020. С. 170–172. URL:

<http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/9635>

(дата звернення: 29.05.2023).

3. Панасюк Б., Бурденюк Т., Мужевич Г. Особливості цифрової трансформації бухгалтерського обліку. *Галицький економічний вісник.* 2021. № 1 (68). С. 70–76.

4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 19.07.2022 р. № 2435-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 29.05.2023).

5. Про електронний документообіг: Закон України від 14.12.2021 р. № 1953-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/508-20> (дата звернення: 29.05.2023).

6. Про електронну комерцію: Закон України від 16.08.2022 р. № 2529-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-14> (дата звернення: 29.05.2023).

7. Про захист персональних даних: Закон України від 29.07.2022 р. № 2494-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17> (дата звернення: 29.05.2023).

8. Blockchain technology in accounting and auditing: A systematic literature review / L. Mainetti, V. Mighali, L. Patrono, P. Rametta. *Information Systems Frontiers.* 2020. 22 (5). P. 1205–1229.

9. Borthick A. F., Clark M. W. The impact of cloud computing on the accounting profession. *Journal of Information Systems.* 2018. 32 (1). P. 79–94.

10. Digitalization of accounting how effective element of management / Z. Myronchuk, N. Tsitska, R. Andrushko, O. Maletska, H. Matskiv. *Modern foundations of economics, management and tourism: collective monograph* / A. Lazaryshyn et al.; International Science Group. Boston: Primedia eLaunch, 2022. P. 485–495. doi: 10.46299/ISG.2022.MONO.ECON.4.

11. Kwon Y., Liu C. The impact of artificial intelligence on auditing: An overview and opportunities for future research. *Journal of Emerging Technologies in Accounting.* 2019. 16 (1). P. 53–65.

Стаття надійшла 02.07.2023